

Başvuru Numarası	: 2021/815
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 3.3.2022/10
Karar Numarası	: 2022/157
Başvuran	: H. D.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın 45 aydır Muğla E Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu olarak bulunduğu, ailesinin Kayseri’de yaşadığı, eşinin de adli kontrol kapsamında elektronik kelepçe nedeniyle şehir dışına çıkamadığı, anne ve babasının 70 yaşının üzerinde ve hasta olduğu, eğitimine devam eden 2 kız çocuğunun olduğu, pandemi nedeniyle ailesini 2,5 yılı aşkın süredir göremediği, Kayseri-Muğla arasındaki uzaklık nedeniyle nakil talebinde bulunduğu, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü’ne yaptığı nakil başvurusunun reddedildiği ve bu sebeplerle yaşadığı mağduriyete ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi 10.08.2021 tarihinde ve ... sayı ile kayda alınmıştır. Başvuru formu ve ekleri ön inceleme sonrası başvuru esas incelemesinin yapılması için ulusal önleme mekanizması birimine gönderilmiştir.

3. Başvuru dilekçesinde başvuran;

- Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda 45 aydır hükümlü olarak tutulduğunu,
- 11.12.2018’den beri nakil talebinde bulunduğunu, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne 20’den fazla nakil başvurusu yaptığını,
- Yaptığı nakil başvurularının “kapasite doluluğu” nedeniyle reddedildiğini,
- Nakil talebinde bulunduğu Kayseri’deki cezaevlerine başkalarının nakillerinin yapıldığını, ancak kendi nakil talebinin yerine getirilmediğini,
- Mart 2020’den beri nakil başvurularının kapandığını ve ara ara açıldığını, en son Mayıs 2020’de talebinin reddedildiğini ve bu nedenle mağduriyet yaşadığını,
- Uzun zamandır cezaevinde olması ve eşinin de çalışmaması nedeniyle gelirlerinin olmadığını,
- Eşinin, 2 kız çocuğunun, anne ve babasının Kayseri’de yaşadığını, 45 aydır onlardan yaklaşık 1000 km uzaklıktaki Muğla E Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğunu,
- Eşi P. D.’ye Ankara 28’inci Ağır Ceza Mahkemesinin 01.10.2019 tarih ve 2017/... sayılı kararıyla elektronik kelepçe uygulandığını ve Kayseri dışına çıkış yasağı konulduğunu,
- Tüm bu nedenlerle ailesinin 2 yılı aşkın süredir görüşlerine gelemediğini; çocuklarının kendisiyle görüşmemesinin onların gelişimleri ve psikolojileri üzerinde olumsuz etki bırakacağını, bu durumun sonucu olarak kendisiyle birlikte ailesinin de cezalandırıldığını, yani kendisiyle görüşme imkânı bulamadıklarını,
- Mağduriyetinin giderilmesi için Kayseri 1 No’lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna veya Kayseri 2 No’lu T Tipi

Ceza İnfaz Kurumuna naklinin yapılması gerektiğini öne sürmüştür.

4. Başvuranın iddialarına, hak ihlali iddiasına muhatap kurum olan Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından 15.10.2021 tarih ... sayılı yazılı görüş ile yanıt verilmiştir. Söz konusu cevabi yazıda özetle;

a) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 54'üncü maddesi ile 05.06.2015 tarihli ve 167 No.lu Genelgenin 15'inci maddesinin ilgili fıkraları gereğince nakil talebinde bulunan hükümlü/tutukluların gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirtmeleri ve nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul ettiklerini belirten dilekçelerini, ceza infaz kurumu idaresi aracılığı ile Genel Müdürlüğe göndermeleri gerektiği,

b) Nakil taleplerinin incelenmesinde; kurumun kapasitesi, güvenliği ve hangi suç türüne ait odaların bulunduğu, kişilerin can güvenliğine ilişkin olarak, talepte bulunanın hasım olarak bildirdiği bir kişinin talep ettiği kurumda bulunup bulunmadığı gibi hususların göz önünde bulundurulduğu ve her talebin uygun değerlendirilemediği,

c) 2021 yılı Eylül ayı içerisinde bir defaya mahsus isteğe bağlı nakillerin açıldığının 20.08.2021 tarihli ve ... sayılı yazı ile tüm Cumhuriyet Başsavcılıklarına bildirildiği ve 01.09.2021 - 10.09.2021 tarihleri arasında TENSİS (Terör Nakil Sistemi) üzerinden nakillerin alındığı, 10.09.2021 tarihinde sistemin otomatik nakillere kapatıldığı,

d) Başvuranın da söz konusu tarihler arasında nakil talebinde bulunduğu, ancak talep ettiği kurumların kapasitesinin dolu olması nedeniyle 27.09.2021 tarihli ve ... sayılı yazı ile naklinin uygun olarak değerlendirilemediği,

e) Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda ileriki aylarda nakillerin tekrar açılması durumunda, söz konusu başvuranın isteğe bağlı nakil talebinde bulunması halinde talebinin değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

5. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş ... sayılı yazımız ile başvurana iletilmiş ve 20.10.2021 tarihinde tebliğ gerçekleştirilmiştir.

6. Başvuran tarafından muhatap kurumun cevabına ilişkin olarak 15.11.2021 tarih ve ... sayı ile kayda alınan dilekçe ile görüş sunulmuştur. Söz konusu görüşte başvuran özetle;

a) Söz konusu cevabın 12.11.2021 tarihinde eline ulaştığını,

b) İdarenin vermiş olduğu yanıtın hiçbir ayrıntı içermediği, 25'e yakın nakil başvurusuna kapasite doluluğu nedeniyle verilen ret kararlarına hiç değinilmediğini,

c) Genel durumlardan bahsedildiğini, kendisiyle ilgili somut durumdan bahsedilmediğini,

d) 2019'da başka bir mahpusun Yozgat'a nakil talebinin kabul edildiğini, kendisinin talebinin reddedildiğini, bu durumun eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini,

e) Nakil talebinin reddi halinde idarenin bu kararına karşı hangi sürede hangi mercilere itiraz yapılacağı hakkında bilgilendirme yapılmadığını,

f) 2018'den beri nakil taleplerinin kapasite doluluğu nedeniyle reddedildiğini,

g) Maddi durumları, eşine elektronik kelepçe takılması ve Kayseri dışına çıkış yasağı konulması, çocuklarının okula gitmesi, anne ve babasının yaşlı olması ve uzun yola çıkamamaları gibi birçok gerekçe nedeniyle nakil talebinin daha geniş çaplı değerlendirilmesi gerektiğini,

h) Tüm bu durumların Anayasa'ya, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 9 Aralık 1989 tarihli ve 43/173 sayılı Kararı ile kabul edilen Herhangi Şekilde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunmasına İlişkin Prensipler Bütünü'ne, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye

Devletlere Avrupa Cezaevleri hakkında REC (2006) Sayılı Tavsiye Kararı'na aykırı olduğunu iddia etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

Ulusal Mevzuat

7. Anayasa'nın 13'üncü maddesine göre; "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

8. Anayasa'nın 20'nci maddesinde; "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.*" hükmü yer almaktadır.

9. Anayasa'nın 40'ıncı maddesi "*Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 3/10/2001- 4709/16 md.) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.*" şeklindedir.

10. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

11. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "İhlal kararı" başlıklı 69'uncu maddesine göre; "*İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde ihlal kararı verilir.*"

12. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'nun "İnfazda temel amaç" başlıklı 3'üncü maddesinde; "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.*"

13. Aynı Kanun'un 6'ncı maddesinde "*Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir. Hükümlülerin, Anayasada yer alan diğer hakları, infazın temel amaçları saklı kalmak üzere, bu Kanunda öngörülen kurallar uyarınca kısıtlanabilir.*" hükmü yer almaktadır.

14. Mezkur Kanun'un 54'üncü maddesinde "*Hükümlülerin kendi istekleri ile buldukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için; a) gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri, b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri, c) (Değişik:14/4/2020-7242/30 md.) Ceza infaz kurumlarında bulunması gereken sürenin üç aydan fazla olması, d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması, e) İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması, f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması, g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması, gerekir.*" hükmü yer almaktadır.

15. Mezkûr Kanun'un 83'üncü maddesinde "*(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği*

en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (Ek cümle: 24/1/2013-6411/9 md.) Çocuk hükümlüler için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir. (2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir. (3) Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır.” hükmü yer almaktadır.

16. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün mahpusların nakline ilişkin hazırladığı 05.05.2015 tarih ve 167 no'lu Genelge'nin 15' inci maddesinde “Bakanlık tarafından kendi istekleri üzerine nakli yapılan hükümlü ve hükümlülülerin, nakledildikleri kurumlarda 1 yıl kalmaları zorunlu olduğu için 1 yıllık süre dolana kadar ağır ceza merkezi Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından, kendi istekleri üzerine müdürlük teşkilatı bulunmayan ceza infaz kurumlarına yapılacak nakiller hariç, merkez ve bağlı ceza infaz kurumlarından birine nakilleri yapılmayacaktır.” hükmü yer almaktadır. Genelge'nin 23'üncü maddesinde belli şartlar altında nakillerin elektronik ortamda yapılabileceği, kurum personeli tarafından hükümlünün tercih ettiği yerler sorgulanacak ve nakle ilişkin engel bir halin bulunduğu anlaşılırsa bu durumun evrak haline getirilerek ilgisine tebliğ edileceği belirtilmektedir.

17. 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde “Lüzumu takdirinde mahpusların bir hapishaneden diğerine nakilleri Adliye Vekaletinin müsaadesiyle caiz olabilir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

18. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Başvurunun, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde aranan ön inceleme şartlarını taşıdığı görülmüş ve bu nedenle mezkûr Yönetmelik'in 49'uncu maddesinin 5'inci fıkrası doğrultusunda inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir.

19. Başvurunun konusunu oluşturan “nakil talebinin reddi ile kişinin özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkının ihlal edildiği” ve “nakil talebinin reddine karşı İdarenin bu kararına karşı hangi sürede hangi mercilere itiraz yapılacağı hakkında bilgilendirme yapmadığı” iddialarının ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek bir neden bulunmadığından Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olduğu sonucuna varılmıştır.

20. AİHM'e göre hükümlü ve tutuklular Sözleşme kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (Hirst/Birleşik Krallık B. No: 74025/01, 06.10.2005).

21. AİHM, ceza infaz kurumlarında tutulmanın doğası gereği mahpusun özel ve aile yaşamı üzerinde çeşitli sınırlamaların meydana geldiğini kabul etmektedir (AİHM, Khodorkovskiy ve Lebedev / Rusya Kararı, B. No. 11082/06 ve 13772/05, KT: 25.08.2013). AYM'de, tutuklu ve hükümlülerin temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmaları, bu hakların tutuklu ve hükümlüler için ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında da değerlendirilmemesi gerektiğini; ceza infaz kurumlarının işlevi ve amacı kapsamında tutuklu ve hükümlülerin haklarının ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlandığını belirtmiştir (AYM, Mehmet Reşit Arslan ve diğerleri, B. No: 2017/14700, K:4.11.2020). Ayrıca AİHM, AİHS'in mahpuslara tutulma yerlerini seçme hakkı vermediğini ve mahpusların ailelerinden ayrılmasının ve onlardan belli bir mesafe uzaklıkta tutulmalarının kaçınılmaz bir sonuç olduğunu belirtmektedir (AİHM, Vintman / Ukrayna, B. No: 28403/05, KT: 23.10.2014).

22. Cezaevlerinde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, tutuldukları alanların devletin kontrolü altındaki özel alanlar olması, devletin hem bu kurumda bulunanların güvenliklerinin korunması hem de düzen ve disiplini tesis etme yükümlülüğünün bulunmasının sonucu olarak bu kişilerin sosyal ilişkilerinin ve dış dünya ile iletişimlerinin sınırlandırılması kaçınılmaz olacaktır. AİHM'e göre, suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda [mahpusların] sahip oldukları haklar sınırlanabilmektedir (AİHM Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık, B.No: 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, K:25/3/1983).

23. Somut olay yukarıdaki genel ilkeler çerçevesinde incelenecektir. Somut olayda başvuran, 01.01.2019 tarihinden beri ailesini göremediğini iddia etmektedir. Tutulduğu Muğla Ceza İnfaz Kurumu'ndan alınan ziyaretçi listesinden, en son 04.03.2021 tarihinde anne ve babası tarafından ziyaret edildiği anlaşılmaktadır. Başvuran eşi ve çocuklarıyla ise en son 07.08.2019 tarihinde görüşmüştür. Başvuranın tutulduğu Muğla Ceza İnfaz Kurumu, ailesinin ikamet ettiği Kayseri'ye yaklaşık 900 km mesafede bulunmaktadır. Eşine elektronik kelepçe takılması ve Kayseri dışına çıkış yasağı konulması, çocuklarının eğitimlerine devam etmesi, anne ve babasının yaşlı ve hasta olması vb. kişisel ve ailevi sebeplerle başvuran nakil talebinde bulunmuş olsa da başvuranın nakil talebi "kapasite doluluğu" nedeniyle reddedilmiştir.

24. AİHM kararlarında, mahpusun terör örgütü ile olan ilişkisini sürdürme ve güçlenme tehlikesi, aşırı kalabalıklaşma ve cezaevinde yeterli disiplinin sağlanması meşru bir amaç olarak değerlendirilmektedir. Nitekim AİHM, Vintman/Ukrayna (B. No: 28403/05, KT: 23.10.2014) kararında kalabalıklaşmayı mahpusun AİHS 8'inci maddesinin sınırlandırılması için meşru bir amaç olarak değerlendirmiştir. AİHM, Fraile Iturralde/İspanya kararında, başvuranın ailesine yakın bir hapishaneye gönderilmesi durumunda terör örgütü ile bağlarının güçleneceği tehlikesini, mahpusun cezaevinde iyi davranışlar sergilememesini, disiplinin sağlanması ve iyi davranışların teşvik edilmesi bakımından AİHS 8'inci maddesindeki hakların sınırlandırılması için meşru bir amaç olarak değerlendirilmiştir.

25. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 15 Mart 2020 tarihli raporunda cezaevlerini, bulaşıcı hastalıkların enfeksiyon kaynağı olabilecek yerlerden birisi olarak tanımlamıştır. DSÖ cezaevlerindeki sağlık koşullarının ve durumunun iyi olmasının, iyi bir halk sağlığı için gerekli olduğunu vurgulamıştır.

26. Pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı ve Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiye kararları doğrultusunda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü pandeminin kontrol altına alınabilmesi için dışarıdan içeri/içeriden dışarı temasın asgari seviyeye indirilmesi hususlarında birtakım tedbirler almıştır. Tavsiye kararları çerçevesinde Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü tarafından gerekli görülen tedbirler taşra teşkilatı ile ilgili mercilere iletilerek önleyici bir pandemi yönetimi oluşturulmuştur. Bu kapsamda pandemi sürecinde Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiye kararları çerçevesinde; İşyurtları Kurumları'nda malzeme üretimi, Kuruma ilk kabullerde alınan tedbirler, Kurum içinde COVID-19 belirtisi gösterenler hakkında alınan tedbirler, personelin izolasyonu, izin, görüş ve nakil gibi uygulamaların durdurulması gibi konularda da tedbirler alınmıştır.

27. 15/04/2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7242 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında COVID-19 izni ile pandeminin mahpusların sağlığı ve buna bağlı olarak da toplumsal sağlık açısından olası zararları önlenmeye çalışılmıştır. 14 Mart 2020 tarihinden itibaren başka kurumlara yapılacak nakillerin durdurulmasına karar verilmiştir. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü'nün 31.01.2022 tarihli ve ... sayılı genel yazısında ceza infaz kurumlarının toplu olarak yaşanan yerler olması ve bulaşıcı hastalıklar açısından risk oluşturması nedeniyle bu kurumlarda pandemi sürecinin başından beri birtakım tedbirler alındığı belirtilmiştir. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü'nün resmi internet sayfasından düzenli olarak yapılan bilgilendirmelerde ise Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu'nun ceza infaz kurumlarına ilişkin tavsiye

kararlarının, tedbirlere ilişkin kararların dayanağını ve gerekçesini oluşturduğu ifade edilmiştir. Ayrıca pandemi ile etkin ve süratli mücadele konusunda Adalet Bakanlığının aldığı tedbirler ile Sağlık Bakanlığının ve Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda infaz hizmetlerinin aksatılmadığı ve mahpusların, personelin ve vatandaşların sağlığının azami düzeyde korunduğu belirtilmiştir.

28. Kamu sağlığının korunması meşru amacı ile COVID-19 pandemisi ile mücadele kapsamında kamu otoritelerince alınan tedbirler Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde güvence altına alınan özel hayata ve aile yaşamına saygı hakkı başta olmak üzere mahpusların dış dünya ile iletişimini ilgilendiren pek çok temel hak sınırlandırılabilir. COVID-19 tedbirlerinin yasal bir temeli, gerekli, orantılı, insan onuruna saygılı olmalı; bu tedbirler belirli bir zamanla sınırlandırılmalı ve alınan tedbirler hakkında mahpuslara anlayacakları dilde bilgi verilmelidir. Pandemi süresince Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hem resmi internet sitesinde hem de taşra teşkilatına gönderdiği genel yazılar ile gerekli bilgilendirmeleri yapmıştır.

29. Somut olayda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün cevabi yazısında 2021 yılı Eylül ayı içerisinde bir defaya mahsus isteğe bağlı nakillerin TENSIS üzerinden alındığını, 10.09.2021 tarihinde sistemin otomatik nakillere kapatıldığını, adı geçenlerin de söz konusu tarihler arasında nakil talebinde bulunduğunu, ancak talep ettiği kurumların kapasitesinin dolu olması nedeniyle 27.09.2021 tarihli ve ... sayılı yazı ile naklinin uygun değerlendirilemediği, ancak pandemi sürecine uygun olarak Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda ileriki aylarda nakillerin tekrar açılması durumunda, başvuranın isteğe bağlı nakil talebinde bulunması halinde talebinin değerlendirilebileceği ifade edilmiştir. Söz konusu yazıda kapasite doluluğu nedeniyle nakil taleplerinin uygun olarak değerlendirilmediği hususunun kişiye tebliğ edilerek bilgilendirilmesi gerektiği yer almaktadır.

30. Sonuç olarak, başvurunun konusunu oluşturan nakil talebinin reddi süreci ve nakil talebinin reddine karşı hangi sürede hangi mercilere itiraz yapılacağı hakkında bilgilendirme yapılmadığı iddialarının yerinde olmadığı, COVID-19 pandemi koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde yukarıda açıklanan nedenlerle başvuranın maruz kaldığı uygulamaların 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında kötü muamele yasağını ihlal etmediği kanaati hâsıl olmuştur.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLALİ OLMADIĞINA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 03.03.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-onaylıdır

Ünal SADE

Üye